

دعای روز عید فطر و جمعه

وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي يَوْمِ الْفِطْرِ إِذَا انْصَرَفَ مِنْ صَلَاتِهِ قَائِمًا ثُمَّ اسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ وَفِي
يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَقَالَ

از دعاهاى امام عليه السلام است در روز فطر (اول ماه شوال) و در روز جمعه كه بعد از فراغت از نماز روزه قبله مى ايستاد و اين دعا را مى خواند:

يَا مَنْ يَرْحَمُ مَنْ لَا يَرْحُمُهُ الْعِبَادُ وَيَا مَنْ يَقْبَلُ مَنْ لَا تَقْبَلُهُ الْبِلَادُ

ای خداوندی که رحمت می آوری بر آن کس که بندگان تو بر او رحمت نمی آورند. ای خداوندی که می پذیری آن را که رانده هر شهر و دیار است.

وَيَا مَنْ لَا يَحْتَقِرُ أَهْلَ الْحَاجَةِ إِلَيْهِ وَيَا مَنْ لَا يُحِبُّ الْمَلِحِينَ عَلَيْهِ

ای خداوندی که تحقیر نمی کنی آنان را که دست نیاز به سوی تو دراز کنند. ای خداوندی که نومید نمی گردانی آنان را که به اصرار از تو چیزی خواهند.

وَيَا مَنْ لَا يُجِبُّهُ بِالرَّدِّ أَهْلَ الدَّالَّةِ عَلَيْهِ وَيَا مَنْ يُجْتَبَى صَغِيرَ مَا يُتَخَفُ بِهِ وَيَشْكُرُ لِسِرِّ مَا يُعْمَلُ لَهُ

ای خداوندی که از درگاه خود نمی رانی آنان را که در خواهندگی دلیری می کنند. ای خداوندی که واپس نمی زنی ارمغانی را که به پیشگاهت آرند، هر چند خرد و بی مقدار باشد، و هیچ کاری را بی اجر نمی گذاری، هر چند ناچیز باشد.

وَيَا مَنْ يُشْكِرُ عَلَى الْقَلِيلِ وَبِحَازِي بِالْجَلِيلِ وَيَا مَنْ يَدْنُو إِلَى مَنْ دَنَا مِنْهُ

ای خداوندی که اندک عملی را می پذیری و بر آن پاداش بزرگ می دهی. ای خداوندی که نزدیک می شوی به هر کس که به تو نزدیک گردد.

وَيَا مَنْ يَدْعُو إِلَى نَفْسِهِ مَنْ أَدْبَرَ عَنْهُ وَيَا مَنْ لَا يُغَيِّرُ النِّعْمَةَ وَلَا يُبَادِرُ بِالنَّقْمَةِ

ای خداوندی که به نزد خود فرا می خوانی آن کس را که از تو روی گردانیده است. ای خداوندی که نعمت خود دیگر گون نکنی و در کیفر گنه کاران شتاب نورزی.

وَيَا مَنْ يُثْمِرُ الْحُسْنَةَ حَتَّى يُنْمِيَهَا وَيَتَجَاوَزُ عَنِ السَّيِّئَةِ حَتَّى يُعْفِيَهَا

ای خداوندی که نهال نیکی را می پروری تا به ثمر نشیند و از گناهان عفو می کنی تا یکسره از میان بروند.

إِنْصَرَفَ الْأَمَالُ دُونَ مَدَى كَرَمِكَ بِالْحَاجَاتِ وَامْتَلَأَتْ بِفَيْضِ جُودِكَ أَوْعِيَةُ الطَّلِبَاتِ

آرزوها پیش از آنکه عرصه کرم تو پیمایند، روا شده باز گشتند و کاسه های حاجت حاجتمندان از فیض جود تو لبالب گردید

وَتَقَسَّخَتْ دُونَ بُلُوغِ نَعْتِكَ الصِّفَاتُ فَلَكَ الْعُلُوُّ الْأَعْلَى فَوْقَ كُلِّ عَالٍ وَالْجَلَالُ الْأَمْجَدُ فَوْقَ كُلِّ

جَلَالٍ

و اوصاف را پیش از آنکه به حقیقت تو رسند رشته از هم بگسیخت. تو راست فراترین فرازاها، فراتر از هر فرا رونده ای، و تو راست بزرگ ترین جلالتها، برتر از هر جلالتی.

كُلُّ جَلِيلٍ عِنْدَكَ صَغِيرٌ وَكُلُّ شَرِيفٍ فِي جَنْبِ شَرَفِكَ حَقِيرٌ

هر صاحب جلالت در برابر جلالت تو خرد است و هر شریف در جوار شرف تو حقیر.

خَابَ الْوَافِدُونَ عَلَى غَيْرِكَ وَخَسِرَ الْمُتَعَرِّضُونَ إِلَّا لَكَ

آنان که رخت به آستان دیگری جز آستان تو کشیدند، نومید شدند و آنان که به درگاهی جز درگاه تو روی نهادند زیانمند گردیدند

وَضَاعَ الْمُلْمُونَ إِلَّا بِكَ وَأَجْدَبَ الْمُتَجَبُّونَ إِلَّا مَنِ انْتَجَعَ فَضْلَكَ

و آنان که جز به تو پرداختند تباه گشتند و آنان که در طلب قوت نه به صحرای فضل تو آمدند به قطحسال گرفتار شدند.

بَابُكَ مَفْتُوحٌ لِلرَّاعِبِينَ وَجُودُكَ مُبَاحٌ لِلسَّائِلِينَ وَإِغَاثَتُكَ قَرِيبَةٌ مِنَ الْمُسْتَغِيثِينَ

بار خدایا، درگاه تو به روی خواهندگان گشوده است و عطایت سائلان را رایگان است و فریاد رسیت فریاد خواهان را نزدیک.

لَا يَحِبُّ مِنْكَ الْأَمِلُونَ وَلَا يَتَأَسُّ مِنْ عَطَايِكَ الْمُتَعَرِّضُونَ وَلَا يَشْقَى بِنِقْمَتِكَ الْمُسْتَغْفِرُونَ

امیدواران از تو نومید نشوند و جویندگان از عطای تو مأیوس نگردند و آمرزش خواهان از عقوبتت به شقاوت نیفتند.

رِزْقُكَ مَبْسُوطٌ لِمَنْ عَصَاكَ وَحِلْمُكَ مُعْتَرِضٌ لِمَنْ نَاوَاكَ عَادَتُكَ الْإِحْسَانُ إِلَى الْمُسِيئِينَ

ای خداوند، خوان نعمت برای آنان که نافرمانیت کنند گسترده است. و بردباریت در حق آنان که با تو خصومت ورزند مهیاست. نیکی در حق بدان شیوه توست

وَسُنَّتُكَ الْإِبْقَاءُ عَلَى الْمُعْتَدِينَ حَتَّى لَقَدْ غَرَّتْهُمْ أَنْتَ عَنْ الرُّجُوعِ وَصَدَّهُمْ إِمَهَالُكَ عَنِ النَّزُوعِ

و شفقت بر متجاوزان سنت تو. آن سان که درنگ کردن تو در مؤاخذهت، ایشان را فریفته است که توبه نکنند و مهلت دادن تو آنان را از گرایش به توبه باز داشته است.

وَإِنَّمَا تَأْتِيَتْ بِهِمْ لُفْيُهُوَ إِلَى أَمْرِكَ وَأَمَلْتُمْ ثِقَةً بِدَوَامِ مُلْكِكَ

و حال آنکه در کیفر آنان درنگ کرده ای تا مگر به فرمان تو سر نهند، و آن را که مهلت عنایت کرده ای از آن روست که به دوام ملک خود اعتماد داری.

فَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ السَّعَادَةِ خَتَمَتْ لَهُ بِهَا وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الشَّقَاوَةِ خَذَلَتْهُ لَهَا

پس هر کس که سزاوار سعادست باشد روزگارش به سعادت پایان یابد و هر که سزاوار شقاوت بود به شقاوتش خوار خواهی ساخت.

كُلُّهُمْ صَائِرُونَ إِلَى حُكْمِكَ وَأُمُورُهُمْ آيِلَةٌ إِلَى أَمْرِكَ لَمْ يَهِنْ عَلَى طَوْلِ مُدَّتِهِمْ سُلْطَانُكَ وَلَمْ يَدْخُضْ لَتَرْكِ مُعَاجِلَتِهِمْ بُرْهَانُكَ

همه بر مقتضای حکم تو شوند هر چه شوند و بازگشت امورشان به توست. هر چند زمان سرکشیشان به دراز کشد از سلطه تو فرو نخواهد کاست و چون در بازخواستشان شتاب نکنی حجت تو باطل نگردد،

مُحِجَّتُكَ قَائِمَةٌ لَا تُدْخِضُ وَسُلْطَانُكَ ثَابِتٌ لَا يَزُولُ فَالْوَيْلُ الدَّائِمُ لِمَنْ جَنَحَ عَنْكَ

که حجت تو پای بر جای است و بطلان ناپذیر و سلطه تو ثابت است و بی زوال. پس وای بر کسی که از تو رخ برتافته

وَالْحَبِيبَةُ الْحَازِلَةُ لِمَنْ خَابَ مِنْكَ وَالشَّقَاءُ الْأَشَقَى لِمَنْ اغْتَرَبَكَ

و خواری و نومیدی کسی راست که از تو نومید گردد و بدترین شوربختی نصیب کسی است که به حلم تو فریفته آید.

مَا أَكْثَرَ تَصَرُّفَهُ فِي عَذَابِكَ وَمَا أَطْوَلَ تَرَدُّدَهُ فِي عِقَابِكَ وَمَا أَبْعَدَ غَايَتَهُ مِنَ الْفَرَجِ

در چنین حالتی چنین کسی چه بسیار عذابهای گونه گونه که خواهد چشید و چه زمانهای دراز که در وادی عقاب تو سرگردان خواهد ماند و میان او و سر آمدن اندوهش چه فاصله ای بعید است

وَمَا أَقْنَطَهُ مِنْ سُهُولَةِ الْخُرْجِ عَدْلًا مِنْ قَضَائِكَ لَا تُجُورُ فِيهِ وَإِنْصَافًا مِنْ حُكْمِكَ لَا تُحِيفُ عَلَيْهِ

و به رهایی از تنگنایی که در آن افتاده هیچ امیدیش نیست. ای خداوند همه این ها که می کنی بر مقتضای عدالت و انصاف توست که در آن نه جور بر کس کنی نه ستم بر کس روا داری.

فَقَدْ ظَاهَرَتِ الْحُجَّةُ وَأُبْلِيَتْ الْأَعْدَارُ وَقَدْ تَقَدَّمْتَ بِالْوَعِيدِ وَتَلَطَّفْتَ فِي التَّرْغِيبِ

بار خدایا، تو حجت های خود، در پی یکدیگر و به یاری یکدیگر اقامه کرده ای و دلیل های خود از دیر باز آشکار ساخته ای و پیش از این مردم را از عذاب خود بیم داده ای و از روی تلافی ترغیب کرده ای

وَضَرَبْتَ الْأَمْثَالَ وَأَطَلْتَ الْإِمَهَالَ وَأَخَّرْتَ وَأَنْتَ مُسْتَطِيعٌ لِلْمُعَاجَلَةِ وَتَأْتِيَتْ وَأَنْتَ مَلِيٌّ بِالْمُبَادَرَةِ

و مثالها آورده ای و مهلت های دراز داده ای و عذاب خود به تأخیر افکنده ای هر چند یارای شتاب بود و در کار مؤاخذه درنگ ورزیده ای هر چند یارای تعجیل بود.

لَمْ تَكُنْ أَنْتَ عِزًّا وَلَا إِمَهَالًا وَهَنَا وَلَا إِمْسَاكَ غَفْلَةً وَلَا أَنْتِظَارُكَ مُدَارَاةً بَلْ لَتَكُنْ حُجَّتُكَ أَبْلَغَ وَكَرْمُكَ أَكْمَلَ

نه درنگ ورزیدن از روی ناتوانی بوده است و نه مهلت دادن نشانه سستی. اگر از مؤاخذه دست باز داشته ای، نه از روی غفلت بوده و اگر حکم خود به تعویق افکنده ای، نه از روی مدارا. بلکه تا حجت رسا تر افتد و کرمت کامل تر

وَإِحْسَانُكَ أَوْفَىٰ وَنِعْمَتُكَ أَتَمُّ كُلِّ ذَلِكَ كَانَ وَلَمْ تَزَلْ وَهُوَ كَائِنٌ وَلَا تَزَالُ

و احسانت وافی تر و نعمتت تمام تر نمایان شود. همه این ها بوده است و همواره هست و خواهد بود.

حُجَّتِكَ أَجَلٌ مِنْ أَنْ تُوصَفَ بِكُلِّهَا وَمَجْدُكَ أَرْفَعُ مِنْ أَنْ يُحَدَّ بِكُنْهِهِ وَنِعْمَتُكَ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ تُحْصَى بِأَسْرِهَا وَإِحْسَانُكَ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ تُشْكَرَ عَلَى أَقْلِهِ

ای خداوند، حجت تو فراتر از آن است که همه اش به وصف گنجد و مجد و بزرگیت برتر از آن است که کس به کنه آن رسد و نعمتت بیشتر از آن است که در شمار آید و احسانت افزون تر از آن است که کمترین آن را شکر توان گفت.

وَقَدْ قَصَّرَ بِيَ السُّكُوتُ عَنْ تَحْمِيدِكَ وَفَهَّيْنِي الْإِمْسَاكَ عَنْ تَجْدِيدِكَ وَقُصَّارَايَ الْإِقْرَارُ بِالْحُسُورِ لَا رَغْبَةَ - يَا إِلَهِي - بَلْ عَجْزاً

بار خدایا، خاموشی می گزینم، که از ستایشگریت ناتوانم و زبان بر می بندم، که از تمجید و تکریمت عاجزم. ای خدای من، نهایت کوشش من اعتراف به درماندگی من است، نه آنکه نخواهم، که نمی توانم.

فَهَا أَنَا ذَا أَوْمُكَ بِالْوَفَادَةِ وَأَسْأَلُكَ حُسْنَ الرَّفَادَةِ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ

بار خدایا، این منم که آهنگ درگاه تو کرده ام و خواهم که احسان و فضل نیکوی خویش از من دریغ نداری. پس بر محمد و خاندانش درود بفرست

وَأَسْمَعْ نَجْوَايَ وَاسْتَجِبْ دُعَائِي وَلَا تَحْتَمِ يَوْمِي بِخَيْبَتِي وَلَا تَجْبِهْنِي بِالرَّدِّ فِي مَسْأَلَتِي

و زمزمه مناجات مرا بشنو و دعای مرا اجابت کن و امروز مرا با نومیدی من به پایان مرسال و در برابر خواسته هایم دست رد به سینه من مزن.

وَ أَكْرَمُ مَنْ عِنْدَكَ مُنْصَرِفِي وَإِلَيْكَ مُنْقَلِبِي إِنَّكَ غَيْرُ ضَائِقٍ بِمَا تُرِيدُ وَلَا عَاجِزٍ عَمَّا تُسْأَلُ

اگر از نزد تو باز می گردم یا به سوی تو می آیم، در هر حال گرامیم دار، که تو در گزاردن کارهایت به تنگنا نمی افتی و از ادای آنچه از تو خواهند ناتوان نیستی.

وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

تو بر هر کار قادری. و انتقال (از معاصی) و توانائی (بر طاعت برای ما) نیست جز بیاری خدای بلند مرتبه بزرگ (که خردها از درک حقیقت ذات او فرو میمانند)